

Sygn. akt VIII Ga 254/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Wołoszyk

Sędziowie: SSO Wiesław Łukaszewski

SSO Tomasz Mrugowski

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko J. G.

o zapłatę

w przedmiocie skargi pozwanej J. G. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt VIII Ga 92/15

postanawia:

odrzucić skargę.

SSO Wiesław Łukaszewski SSO Wojciech Wołoszyk SSO Tomasz Mrugowski

UZASADNIENIE

Pozwana J. G. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt VIII Ga 92/15 i zmianę tego wyroku poprzez uwzględnienie w całości apelacji pozwanej J. G. i zmianę wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy sygn. akt VIII GC 737/12 poprzez uchylenie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 sierpnia 2011 r., sygn. akt VIII GNc 4347/11 i oddalenie powództwa wobec pozwanej J. G. w całości. Ewentualnie pozwana wniosła o uchylenie w całości nakazu zapłaty w postępowaniu sygn. akt VIII GNc 4347/11, wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy, sygn. akt VIII GC 737/12 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy, sygn. akt VIII Ga 92/15 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy. Wniosła także o wstrzymanie, na czas trwania niniejszego postępowania, wykonania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 sierpnia 2011 r., sygn. akt VIII GNc 4347/11 utrzymanego w mocy przez wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy z dnia 15 października 2014 r., sygn. akt VIII GC 737/12 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt VIII Ga 92/15 i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej J. G. kosztów dotychczasowego postępowania.

W uzasadnieniu skargi pozwana wskazała, iż dnia 18 lipca 2011 r. powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz solidarnie od Ł. G. i J. G. kwoty 36.527,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Powódka wskazała w pozwie, iż pozwani Ł. G. i J. G. rzekomo zamówili u powodowej spółki prefabrykaty budowlane. Na poparcie swoich twierdzeń powódka przedłożyła dowody z dokumentów, w tym dowód z dokumentu umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. Nakazem

zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 3 sierpnia 2011 r., sygn. akt VIII GNC 4347/11, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu z dnia 18 lipca 2011 r. Pozwana J. G. zaskarżyła nakaz w całości. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy wyrokiem z dnia 15 października 2014 r., sygn. akt VIII GC 737/12, utrzymał w mocy wymieniony wyżej nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w stosunku do pozwanej. Pozwana J. G. wniosła apelację z dnia 2 grudnia 2014 r. zaskarżając w całości wymieniony wyżej wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy z dnia 15 października 2014 r. Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2015 r., sygn. akt VIII Ga 92/15, Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy oddalił apelację pozwanej J. G. z dnia 2 grudnia 2014 r.

Skargę o wznowienie pozwana oparła na podstawie wskazanej w art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. Zdaniem pozwanej wyrok z dnia 17 czerwca 2015 r. został oparty na dokumencie podrobionym tj. dokumencie umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. Zgodnie z przepisem art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. można żądać wznowienia na tej podstawie, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym. Wskazać należy, iż swoje roszczenia w stosunku do pozwanej J. G. powódka wywodzi ze stosunku prawnego o treści stwierdzonej dokumentem umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. W tym stanie rzeczy wyrok z dnia 17 czerwca 2015 r., który w konsekwencji utrzymał w mocy wyrok z dnia 15 października 2014 r. i nakaz zapłaty z dnia 3 sierpnia 2011 r., został oparty na dokumencie umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. Pozwana podniosła, iż wyrokiem Sądu Rejonowego w Strzelinie II Wydział Karny z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. akt II K 44/15 H. C. uznano winną, tego że **w dniu 21 stycznia 2011r. w B. k. B. podrobiła podpis J. G. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „ (...) C Ł. G. J. G.” a (...) S.A. tj. czyn z art. 270 § 1 k.k.** Niewątpliwie zatem czyn opisany w wyroku Sądu Rejonowego w Strzelinie II Wydział Karny z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. akt II K 44/15 mieści się w zakresie podstawy wznowienia postępowania wynikającej z art. 403 § 1 pkt 1 k.p.c. Okoliczność podrobienia podpisów J. G. na dokumencie umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. miała istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Istotnym jest, iż podpis o treści (...) znajdujący się na dokumencie umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. został złożony obok podpisu pozwanego Ł. G. w miejscu oznaczonym jako (...) pod tekstem zawierającym prawa i obowiązki stron rzekomej umowy. Mając na uwadze, że podpisy J. G. znajdujące się na dokumencie umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. zostały bezprawnie nakreślone przez H. C., to czynność prawna w postaci umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. jest sprzeczna z ustawą, zgodnie z art. 58 § 1 kc. Nie sanuje tej czynności podpis współnika Ł. G.. Brak również jakichkolwiek przepisów ustawy, które wchodziłyby w miejsce nieważnych postanowień przedmiotowej czynności prawnej. Nawet jeżeli teoretycznie założyć, iż do zawarcia umowy nr (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. wystarczające było złożenie oświadczenia woli przez pozwanego Ł. G., to i tak przedmiotowa czynność prawna jest nieważna, jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 kc). Zdaniem powódki, pomiędzy stronami nigdy nie powstał żaden stosunek prawny o treści wskazanej przez powoda w pozwie. W związku z powyższym roszczenia powódki w stosunku do pozwanej J. G. są w całości nieuzasadnione. Pozwana podniosła też, iż zgodnie z przepisem art. 11 zd. 1 k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

W myśl art. 410 § 1 kpc sąd odrzuca skargę o wznowienie wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Oznacza to, iż skarga o wznowienie postępowania, pomijając kwestię braków formalnych, podlega wstępnemu badaniu przez sąd na posiedzeniu niejawnym w trzech płaszczyznach: terminowości wniesienia skargi, dopuszczalności skargi oraz oparcia skargi na ustawowej podstawie (dopuszczalności wznowienia). Ocena ta jest konieczna z uwagi na potrzebę ustalenia czy skarga podlega merytorycznemu rozpoznaniu czy też winna zostać odrzucona. W niniejszej sprawie wątpliwości nie budziło zachowanie terminu do wniesienia skargi jak i jej dopuszczalność, w kontekście art. 399 kpc oraz art. 416 kpc.

Przechodząc zaś do kwestii ostatecznej z przesłanek dopuszczalności skargi należy podnieść, iż w orzecznictwie dominuje pogląd, że dla uznania, iż skarga opiera się na ustawowej podstawie wznowienia nie jest wystarczające samo sformułowanie podstawy wznowienia w taki sposób, by odpowiadało ono treści przepisów określających podstawę wznowienia, tj. art. 401-403 (por. postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2003 r., III CZ 130/03, niepubl.). W postanowieniu z dnia 26 marca 2004 r., IV CZ 29/04 (niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdził, że skarga o

wznowienie postępowania, w której wprawdzie wskazano podstawy wznowienia w sposób odpowiadający ustawie, ale przytoczone w niej twierdzenia co do faktów mających usprawiedliwić żądanie wznowienia postępowania, nie obejmują okoliczności hipotetycznie określonych w art. 401-403, podlega odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia (por. D. Zawistowski , komentarz do art. 410 KPC , LEX 2013). Argumentację tą wzmacnia ponadto uchylenie art. 411 kpc.

W niniejszej sprawie skarga została oparta na art. 403 § 1 pkt 1 kpc , z którego wynika , iż dla wznowienia na tej podstawie konieczne jest ustalenie czy wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym. Ta podstawa wznowienia zaliczana jest do tzw. podstaw restytucyjnych. Jednocześnie przyjmuje się, że przyczyny restytucyjne wznowienia postępowania charakteryzują się tym, że opierają się na takich okolicznościach, które pozostają w związku przyczynowym z treścią zaskarżonego prawomocnego orzeczenia. Wznowienie postępowania z przyczyn restytucyjnych następuje dlatego, że prawomocne orzeczenie jest merytorycznie nieprawidłowe ze względu na wadliwość podstawy zawartego w nim rozstrzygnięcia. Nietrafność orzeczenia ma zatem być następstwem okoliczności, ze względu na które zgłoszone jest żądanie ponownego rozpoznania sprawy. Oznacza to, że skarga o wznowienie postępowania oparta na przyczynach restytucyjnych może zostać uwzględniona tylko wtedy, gdy między daną przyczyną wznowienia a treścią rozstrzygnięcia zostanie stwierdzony związek przyczynowy (por. K. Weitz, Komentarz do art. 403 kpc , Wyd. Prawnicze Lexis Nexis 2012).

Podstawę wznowienia w przypadku art. 403 § 1 pkt 1 kpc stanowi okoliczność, że wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym. Chodzi zatem o sytuację, w której na ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia wpływ jako dowód miał dokument, który został podrobiony lub przerobiony. Taki dokument musi stanowić podstawę ustaleń sądu, które miały wpływ na treść rozstrzygnięcia, nie wystarcza natomiast samo zaliczenie dokumentu w poczet materiału procesowego (por. post. SN: z 20 października 2005 r., I CZ 80/05, LexPolonica nr 1543342; z 27 marca 2008 r., II CZ 7/08, niepubl.; z 8 stycznia 2010 r., IV CZ 100/09, Lex nr 668922 , K. Weitz, Komentarz do art. 403 kpc , Wyd. Prawnicze Lexis Nexis 2012). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 16 maja 2007 r., III CSK 56/07, LexPolonica nr 1402230 jak też w postanowieniu z 9 lipca 2008 r., V CZ 43/08 wskazał wręcz, iż podrobiony dokument musi wywrzeć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. W przeciwnym wypadku skarga jako nie oparta na ustawowej podstawie podlegać winna odrzuceniu.

W niniejszej zaś sprawie w istocie poza sporem było , iż na dokumencie umowy nr (...) podrobiony został podpis pozwanej J. G.. Sąd Rejonowy ustalił w sposób jednoznaczny , iż podpis ten niewątpliwie został podrobiony przez H. C. , co nie było kwestionowane w toku procesu. Toczące się postępowanie karne nie miało zatem znaczenia dla ustalenia stanu faktycznego. Sąd Rejonowy nie miał przy tym wątpliwości co do tego, że powódka wydała kupującym towary określone w załączonych do pozwu fakturach w związku z czym może żądać od nich zapłaty wskazanej w tych fakturach ceny. Okoliczności te nie były kwestionowane przez pozwaną J. G.. Bezsporne było też , że pozwana J. G. była współnikiem spółki cywilnej (...), J. G. w czasie, gdy zawarta została rzeczona umowa i w czasie gdy została zrealizowana, a więc w styczniu i lutym 2011 r. Konsekwencją tego jest wynikająca z art. 864 k.c. solidarna odpowiedzialność współników za zobowiązania spółki. Każdy współnik odpowiada przy tym za te zobowiązania spółki, które powstały w czasie, gdy był współnikiem, a odpowiedzialność ta trwa nadal mimo wystąpienia współnika ze spółki bądź też jej rozwiązania. Sąd Rejonowy ustalił także , iż umowa została podpisana przez współnika Ł. G., co jest wystarczające dla przyjęcia, że umowa była ważna i wiążąca dla stron ją zawierających. Z ustaleń dokonanych w toku postępowania wynika ponadto , iż w zawartym 14 stycznia 2010 r. aneksie do umowy spółki cywilnej wspólnicy uzgodnili, że każdy współnik jest uprawniony i zobowiązany do prowadzenia spraw spółki, ale „ze względu na większość udziałów decydujący głos przy reprezentowaniu Spółki i zawieraniu umów będzie miał pozwany Ł. G. ". Z kolei , w myśl § 7 ust. 3 umowy spółki, każdy Wspólnik jest uprawniony do reprezentowania spółki w takich granicach, w jakich uprawniony jest do prowadzenia jej spraw. W konsekwencji Sąd Rejonowy wywiódł , iż Ł. G. od dnia 14 stycznia 2010 r. uzyskał prawo decydowania między innymi w kwestii zawierania umów. Miał więc pełne prawo do zawarcia umowy z powódką , która nie stanowiła czynności przekraczającej zwykły zarząd. Sąd Rejonowy przyjął w konsekwencji , iż faktury VAT wystawione przez powódkę w związku z realizacją umowy zostały podpisane przez

osobę upoważnioną ze strony kupujących, czemu pozwana skutecznie nie zaprzeczyła. Ponadto pozwany Ł. G. miał upoważnienie do złożenia pisma z dnia 25 maja 2011 r. stanowiącego – jak przyjął prawidłowo Sąd I instancji – niewłaściwe uznanie długu. W związku z powyższym Sąd I instancji utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 3 sierpnia 2011 r.

Stanowisko powyższe w pełni podzielił Sąd Okręgowy rozpoznając apelację pozwanej. Sąd Okręgowy wskazał w szczególności, iż postępowanie karne związane z podrobieniem podpisu pozwanej przez H. C. nie miało żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu. Sąd Okręgowy przyjął ponadto, iż zasadność powództwa według ustaleń Sądu Rejonowego wynika przede wszystkim z faktu wydania towaru spółce cywilnej, za zobowiązania której odpowiadają solidarnie jej wspólnicy. To, że pozwana umowy tej nie podpisała nie stanowi podstawy do uznania jej za nieważną w świetle przepisów art. 58 k.c. i art. 60 k.c., gdyż umowę tą skutecznie podpisał drugi wspólnik Ł. G.. Sąd Okręgowy podkreślił też, iż niezależnie od oceny zarzutów apelacyjnych zaskarżony wyrok odpowiada prawu bowiem w sprawie zostało ustalone, że sporny towar został wydany na budowę przedszkola realizowanego przez konsorcjum którego uczestnikiem była spółka cywilna pozwanego Ł. G. i pozwanej J. G..

Z powyższych rozważań wynika jednoznacznie, iż zasadniczą przesłanką odpowiedzialności pozwanej był art. 864 k.c. statuujący solidarną odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki. Ponadto ustalono w sposób nie budzący wątpliwości, iż wspólnik pozwanej był uprawniony do samodzielnego zawarcia umowy oraz złożenia oświadczenia stanowiącego niewłaściwe uznanie długu. Kwestia podrobienia podpisu pozwanej pod umowę z dnia 21 stycznia 2011 r. nie miała więc w istocie znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Okręgowy wprost wskazał, że okoliczność, iż pozwana nie podpisała umowy nie daje podstaw do uznania jej za nieważną. W świetle wskazanych wyżej poglądów orzecznictwa nie można zatem przyjąć, iż podrobienie podpisu pozwanej na umowie (...) z dnia 21 stycznia 2011 r. miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Sądy rozpoznające sprawę nie rozważały w istocie kwestii braku podpisu pozwanej, analizując materiał faktyczny tak jakby owego podpisu nie złożono.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż skarżąca wykorzystując przepisy o możliwości wznowienia postępowania stara się faktycznie o weryfikację prawomocnego wyroku w oparciu o przedstawione już uprzednio okoliczności, dążąc tym samym faktycznie do uzyskania „trzeciej instancji”. Ustawodawca skutecznie zapobiega jednak takim próbom, statuując w art. 401-404 kpc przesłanki dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania. W świetle powyższego, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, iż w niniejszej sprawie zachodzi konieczność odrzucenia skargi o wznowienie postępowania, ze względu na jej niedopuszczalność i brak oparcia na ustawowej podstawie.

Tym samym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 410 § 1 kpc orzekł jak w sentencji.

SSO Wiesław Łukaszewski SSO Wojciech Wołoszyk SSO Tomasz Mrugowski